

Homília pápeža Františka v Guadalupe: Božia svätýňa v tvárach ľudí

Pápež František káže v Guadalupej bazilike - AP

Vatikán 14. februára – *V plnom znení prinášame homíliu Svätého Otca Františka, ktorú predniesol pri slávení svätej omše v Guadalupej bazilike v Mexico City sobotu 13. februára 2016.*

Počuli sme, ako sa Mária vybrala navštíviť svoju príbuznú Alžbetu. Bez otáľania, váhania či pomalosti, Mária ide, aby bola na blízku svojej príbuznej v posledných mesiacoch tehotenstva.

Stretnutie s anjelom Máriu nezastavilo, pretože sa necítila nijak privilegovaná, či povinná dištancovať sa od života svojich blízkych. Práve naopak. V Márii toto stretnutie oživilo a prejavilo postoj, pre ktorý si ju ceníme a budeme ceniť ako ženu vysloveného „áno“, „áno“ oddanosti Bohu a súčasne „áno“ oddanosti svojim bratom. Toto „áno“ ju pohýna, aby vydala zo seba len to najlepšie a vybrala sa na cestu v ústrety ostatným.

Zvlášť vyznieva táto evanjeliová stať, keď ju počúvame v tomto chráme. Mária, žena vysloveného „áno“, chcela navštíviť cez osobu amerického indiána Juana Diega aj obyvateľov tejto krajiny Ameriky. Tak ako sa vydala cestami Judey a Galiley, tak isto došla aj do Tepeyac, v šatách

domorodcov, hovoriac ich rečou, aby poslúžila tomuto veľkému národu. A tak ako sprevádzala Alžbetu počas jej tehotenstva, sprevádzala a naďalej i sprevádza vývoj tejto požehnanej mexickej krajiny. Tak ako sa dáva poznať chudobnému Juanitovi [pozn. *zdrobnenina od „Juan“*], tým istým spôsobom sa dáva poznať všetkým nám, najmä však tým, čo sa ako Juanito cítia „byť nikým“ (porov. *Nican Mopohua*, 55). Táto osobitná voľba, môžeme povedať uprednostnenie, nechcelo byť proti nikomu, ale skôr v prospech všetkých. Drobný indián Juan, ktorý sám seba nazýval tiež „popruhom [*mecapal*], plecniakom [*cacaxtle*], chvostom či príveskom, odkázaným na to, aby ho niekto niesol“ (porov. *tamtiež*) sa stal „vyslancom, veľmi hodným dôvery“.

V to decembrové svitanie roku 1531 sa uskutočnil prvý zázrak, ktorý sa neskôr stal živou spomienkou všetkého, čo táto svätyňa uchováva. Vtedy pri brieždení Boh v tomto stretnutí nanovo zobudil nádej svojho syna Juana, nádej ľudu. V ono svitanie Boh nanovo zobudil a zobúdzal nádej najmenších, trpiacich, vysídlených a vydedených; všetkých tých, ktorí sa necítia, žeby mali v týchto krajinách svoje dôstojné miesto. Vtedy na úsvite sa Boh priblížil a stále sa približuje k trpiacemu, no silnému srdcu mnohých matiek, otcov, starých rodičov, ktorí videli svoje deti odchádzať, videli ich ako navždy stratených alebo dokonca strhnutých kriminalitou. V to svitanie Juancito [pozn. *zdrobnenina od „Juan“*] vo svojom živote zažíva, čo znamená nádej, čo znamená Božie milosrdenstvo. On bol vyvolený, aby dohliadal na výstavbu tejto svätyne, staral sa o ňu, chránil ju a napomáhal. Opakovane hovorí Panne Márii, že on nie je tou vhodnou osobou. Ak sa má daná úloha uskutočniť, je treba na to vybrať skôr iných, lebo on je nevzdelaný, nesčítaný a nepatrí do okruhu tých, ktorí by to dokázali spraviť. Mária, s rozhodnosťou rodiacou sa z milosrdného srdca Otca, mu rezolútne odpovedá „nie“. To on sa má stať jej vyslancom.

Takto dokázala dať sa prejavíť tomu, čo on nedokázal vyjadriť, skutočnému a pravdivému obrazu lásky a spravodlivosti: pri budovaní tej inej svätyne, ktorou je sám život, naše komunity, spoločnosti a kultúry, nemôže byť nikto ponechaný mimo. Všetci sme potrební, najmä tí, s ktorými sa normálne neráta, lebo nezodpovedajú „úrovni doby“ alebo že „nepriťahujú potrebný kapitál“ na jej budovanie. Božou svätyňou je život jeho detí, všetkých a za každých okolností, obzvlášť životy mladých bez budúcnosti, ktorí sú vystavení bolestivým situáciám bez konca a sú v ohrození, a tiež životy starých ľudí, ktorým sa nedostáva uznania a sedia zabudnutí v kúte. Svätyňou Boha sú naše rodiny, ktoré potrebujú to

nevyhnutné minimum, aby sa mohli formovať a mohli sa rozvíjať. Božia svätýňa je v tvárach mnohých ľudí, ktorých stretávame na našej ceste...

Keď prichádzame do tejto svätýne, môže sa aj nám prihodiť to, čo sa prihodilo Juanovi Diegovi. Hľadieť na Matku v našich bolestiach, v našom strachu, zúfalstvách a smútkoch a spytovať sa jej: „Čo môžem darovať ja, keď som človekom bez vzdelania?“ Hľadíme na Matku očami, ktoré hovoria: „Je veľa situácií, ktoré nás oberajú o silu, ktoré nám dávajú pociťovať, že niet miesta pre nádej, pre zmenu, premenu“.

Preto verím, že dnes nám bude na osoh, keď sa stíšime a budeme na ňu hľadieť. Pozerať sa na ňu dlho a pokojne a prihovoriť sa jej tak, ako to urobil istý syn, ktorý ju veľmi miloval:

„Len na teba hľadieť Matka, / nechať otvorené iba oči; / hľadieť na teba celú a bez slova, / povedať ti všetko, nemo a zbožne.

Nezvíriť pred tebou ani len vánok; / iba utíšiť moju nanútenú samotu / v твоjich očiach milujúcej Matky / a v tvojom priezračnom pozemskom príbytku.

Hodiny neúprosne bežia, / odkrajujú nezdary úbožiaka, / život i smrť svojím tepom.

Na teba hľadieť, Matka; / len ťa kontemplovať, / so srdcom stíšeným v tvojej nehe, / v tvojom čistom tichu ľalí.“

(Liturgický hymnus)

A v tichu, zotrúvajúc takto v nazeraní, ešte raz počúvajme ako nám opakuje: „Čo sa deje, dieťa moje, najmenšie zo všetkých? Čo trápi tvoje srdce?“ (porov. *Nican Mopohua*, 107.118) „Nie som tu azda ja, tá ktorá má česť byť tvojom matkou?“ (*ibid*, 119).

On nám hovorí, že má „česť“ byť našou matkou. Toto nás uisťuje o tom, že slzy trpiacich nezostávajú bez ovocia. Sú tichou modlitbou, ktorá vystupuje až do neba a ktorá u Márie vždy nájde svoje miesto pod jej plášťom. V nej a s ňou sa Boh stáva naším bratom a spoločníkom na ceste. Nesie naše kríže spolu nami, aby nás naše utrpenie nezdrvilo.

Nie som azda tvojou matkou? Nie som azda tu? Hovorí nám: Nenechaj sa premôcť svojimi bolesťami, svojimi zármutkami - hovorí nám. Dnes sa vracia opäť, aby nás vyslala, tak ako Juanita; dnes nám znovu opakuje: buď mojím vyslancom, poslaným postaviť množstvo nových svätých; sprevádzať životy mnohých a poutierať mnoho sĺz. Stačí, ak budeš kráčať ulicami svojej štvrte, svojho spoločenstva, svojej farnosti ako môj vyslanec, moja vyslankyňa; vztyčuj svätýne deliac sa s radosťou z poznania, že nie sme sami, že ona je s nami. Buď mojím vyslancom –

hovorí nám – keď zasýtiš hladného, dáš sa napiť smädnému, prichýliš núdzneho, zaodeješ nahého a navštíviš chorého. Pomôž tomu, kto je uväznený, nenechaj ho samého, odpúšťaj tomu, kto ti spôsobil zlo, uteš zarmúteného, maj trpezlivosť s druhými a najmä vzývaj nášho Boha a modli sa k nemu. A v tichu mu povedzme to, čo máme na srdci.

Nie som azda ja tvoja matka? Nie som azda tu? – hovorí nám ešte raz Mária. Chod' budovať moju svätyňu, pomôž mi pozdvihovať život mojich detí, ktorí sú tvojimi bratmi.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)